

Katarzyna Kucharzewska
EDUKACJA FILMOWA I DZIENNIKARSKA
UCZNIÓW GIMNAZJUM

DOBRE PRAKTYKI

Warszawa 2015

Projekt graficzny i skład

Łukasz Kluz

Wykorzystano elementy projektu

Studia Kreatywnego Małgorzaty Barskiej

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Warszawa 2015

Udostępnianie

Ośrodek Rozwoju Edukacji

00-478 Warszawa

Aleje Ujazdowskie 28

www.ore.edu.pl

Materiał przygotowany w ramach programu *System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganiu szkół*, realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Podążając tropem zainteresowań uczniów oraz zapotrzebowania nauczycieli, do oferty Biblioteki Pedagogicznej w Częstochowie zostały wprowadzone zajęcia z edukacji filmowej oraz edukacji dziennikarskiej.

Nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego wprowadziła do gimnazjów obowiązek realizacji edukacji dziennikarskiej i filmowej. W związku z powyższym pracownicy Biblioteki w roku szkolnym 2012/2013, zajmujący się przygotowaniem i prowadzeniem zajęć dla młodzieży gimnazjalnej, wprowadzili do oferty dwa programy edukacyjne. Są to cykle zajęć z **edukacji filmowej i dziennikarskiej**.

Celem programów była wspólna praca uczniów pod opieką nauczyciela i bibliotekarza, wymiana doświadczeń dziennikarskich i filmowych – prezentacja kompetencji społecznych w zakresie komunikatywności i kreatywności uczniów, a przede wszystkim zachęcanie młodzieży do twórczej aktywności i pobudzenie do szkolnych działań medialnych. Ważna była także współpraca Biblioteki ze środowiskiem szkolnym.

Program z zakresu edukacji filmowej „**Sztuka filmowa wczoraj i dziś**” obejmował troje zajęć cząstkowych: *Podróż w świat filmu, czyli krótka historia filmu; Język filmu; Scenariusz filmowy i scenopis filmowy*.

Podróż w świat filmu. Na tej lekcji uczniowie poznali historię filmu polskiego i światowego, historię nagród filmowych i ich rozwoju na przestrzeni lat, a także dzieje kina zapoczątkowanego przez braci Krzemińskich na terenie Częstochowy. Obejrzeni również pokaz pierwszych niemych filmów braci Lumière, dzięki czemu mogli się „przenieść” w XIX wiek, m.in. *Wyjście robotników z fabryki, Polewacz polany, Wjazd pociągu na stację w La Ciotat*. Ciekawe były także projekcje z Częstochowy, w tym m.in. *Pożar Zapałczarni w Częstochowie* – jeden z najstarszych polskich filmów dokumentalnych. Został również wyświetlony pokaz zdjęć wybitnych postaci kina, którymi byli: Charlie Chaplin, Pola Negri, Theda Bara i Rudolph Valentino. Uczniowie mieli okazję także obejrzeć polski krótkometrażowy film animowany z 2009 r. *Kinematograf*, którego autorem jest Tomasz Bagiński.

Język filmu. Drugie zajęcia były okazją do poznania języka dzieła filmowego. Wykorzystując metodę burzy mózgów, uczniowie wypisywali na tablicy słowa związane z językiem współczesnego filmu. Gimnazjaliści w czasie zajęć poznali także słownik najważniejszych pojęć filmowych, m.in.: kadr, stopklatka, scena, ujęcie, montaż.

Ostatnia lekcja dotyczyła omówienia budowy i procesu tworzenia scenariusza i scenopisu filmowego, podobieństw i różnic między nimi. Gimnazjaliści pracowali na przykładach scenariuszy filmowych. Mieli za zadanie dokończyć scenariusz i scenopis poznanej historii i przedstawić go na forum klasy.

Program edukacyjny zakończył się zaprezentowaniem wcześniej przygotowanego filmu niemego. Uczniowie w trzech grupach pokazali następujące filmy: *Rodzinne śniadanie*, *Spotkanie w parku*, *Podróż pociągami*. Młodzież profesjonalnie przygotowała się do tego zadania, gimnazjaliści nie zapomnieli o potrzebnych rekwizytach i napisach. Wszyscy świetnie się bawili.

Zajęcia z edukacji filmowej były niewątpliwie ciekawą przygodą z filmem, uczniowie poznali warsztat filmowy – podstawę języka, plany filmowe oraz etapy powstawania produkcji filmowej. Ważnym aspektem było także kształtowanie umiejętności krytycznego odbioru filmu. Gimnazjaliści poznali bogatą bibliografię na temat historii kina i współczesnej sztuki filmowej.

Program z zakresu edukacji dziennikarskiej „**Tworzymy gazetkę szkolną**”, obejmował troje następujących zajęć cząstkowych: *Gazetka szkolna – co to takiego?*; *Dziennikarskie formy wypowiedzi*; *Technika wydawnicza*.

Na lekcji **Gazetka szkolna – co to takiego?** uczniowie poznali cechy dobrej gazetki szkolnej, rolę opiekuna gazetki oraz zasady jej tworzenia. Gimnazjaliści pogłębili swoją wiedzę na temat pracy dziennikarza, jego zadań, poznali kodeks dziennikarski oraz zasady etyki zawodu dziennikarza.

Kolejne zajęcia – **Dziennikarskie formy wypowiedzi** – wprowadziły uczniów w świat warsztatu dziennikarskiego. Miały one za zadanie zaznajomienie z podziałem gatunków dziennikarskich na informacyjne i publicystyczne oraz gatunki pograniczne. Obejmowały wiedzę teoretyczną (wprowadzenie terminologii dziennikarskiej, konstrukcji gatunków dziennikarskich) oraz praktyczną, z wykorzystaniem wiadomości nabytych podczas redagowania gazetki szkolnej. Uczniowie poznali style panujące w prasie, język mediów, budowę artykułu dziennikarskiego oraz klasyfikację czasopism i ich budowę formalną. Gimnazjaliści omówili zasady dziennikarstwa internetowego, radiowego i telewizyjnego oraz prasowego. Najwięcej czasu poświęcono dziennikarstwu prasowemu. Poznali także historię prasy polskiej, zasady pracy dziennikarskiej, przepisy prawa prasowego. Następnie klasa wyszukiwała w podanych gazetach i czasopismach omówione wcześniej gatunki dziennikarskie. Kolejnym etapem było wystąpienie uczniów w roli dziennikarza prasowego. Ich zadaniem było tworzenie własnych tekstów, m.in. napisanie wywiadu z wybraną przez siebie osobą.

Technika wydawnicza. Zajęcia dotyczyły zasad tworzenia gazetki szkolnej pod względem technicznym – w wydawnictwie i drukarni. Uczniowie poznali także rodzaje wydawnictw i zadania poszczególnych redaktorów, zasady korekty dziennikarskiej i edytowania tekstu. W Pomocą służyli redaktorzy „Częstochowskiego Biuletynu Oświatowego” – kwartalnika wydawanego przez RODN „WOM” w Częstochowie. Na zajęciach podjęto również próbę redagowania własnego czasopisma. Uczniowie na zakończenie zajęć tworzyli wzór swojej gazetki szkolnej – wykorzystywali pomysły, używając odpowiednich pomocy technicznych.

Zajęcia z zakresu edukacji dziennikarskiej pozwoliły na: rozwijanie i doskonalenie umiejętności analizy treści publicystycznych, politycznych oraz popularnonaukowych, nauczyły redagowania różnego rodzaju tekstów, a ponadto na pewno rozbudziły w uczniach pasję pisania – dziennikarską czy reporterską. Uczestnicy zajęć poznali także przydatne książki z edukacji

dziennikarskiej, które znajdują się w zbiorach Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie. Klasy gimnazjalne otrzymały wykaz stron internetowych dotyczących dziennikarstwa i edukacji dziennikarskiej. Cennym źródłem informacji były gazetki szkolne, które były zgłoszone do *Częstochowskiego Przeglądu Gazet Szkolnych*. Uczniowie mogli zapoznać się z ich formą i zawartością – były one cennym przykładem dobrej praktyki w szkole.

Cykle zajęć z edukacji dziennikarskiej i filmowej prowadzone były metodami aktywizującymi: wykłady konwersatoryjne, pogadanka, rozmowa kierowana, burza mózgów, dyskusja, metaplan, przedstawianie scenek na forum klasy. Po wykładzie uczniowie wykonywali zadania indywidualnie lub grupowo, rozwiązywali krzyżówki, wyjaśniali pojęcia związane z dziennikarstwem czy filmem, wykonywali poszczególne zadania, pracowali z książką, słownikiem, encyklopedią oraz tekstem.

Nauczyciel bibliotekarz korzystał z technologii informacyjno-komunikacyjnych – z przygotowanych wcześniej prezentacji multimedialnych w programie PowerPoint, z materiałów na kanale Youtube oraz z internetowych stron edukacyjnych. Nauczyciele i gimnazjaliści poznali także materiały dydaktyczne potrzebne do realizacji programu, bogatą bibliografię, wykaz książek i artykułów z czasopism oraz multimediiów potrzebnych do realizacji edukacji filmowej czy dziennikarskiej. Uczniowie dzięki swojej kreatywności stworzyli dobre przykłady gazetek szkolnych czy projektów filmowych.

Efektom pracy w zakresie edukacji dziennikarskiej jest również dalsza współpraca z uczniami przy tworzeniu projektu edukacyjnego „ABC wiedzy o dziennikarstwie. Jak przygotować przewodnik dla gimnazjalisty o gazecie szkolnej?”. Uczennice opracowały krótki przewodnik *ABC wiedzy dziennikarskiej: przewodnik po gazecie szkolnej*. Można w nim znaleźć opisy gatunków dziennikarskich – informacyjnych i publicystycznych, omówienie zadań dziennikarza, etapy pisania wypowiedzi do redakcji, budowę artykułu dziennikarskiego oraz przepisy prawa prasowego. Gimnazjalistki przygotowały także trzy plakaty ilustrujące projekt edukacyjny: *Drzewo genealogiczne prasy*, *Kodeks etyki dziennikarskiej* oraz *ABC wiedzy dziennikarskiej*.

Podsumowując, należy stwierdzić, że lekcje z zakresu filmu i prasy, projekty i programy edukacyjne z obszaru edukacji filmowej i dziennikarskiej, realizowane już od kilku lat w naszej Bibliotece, cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem wśród uczniów i nauczycieli z Częstochowy oraz z powiatu częstochowskiego.

Zajęcia z edukacji medialnej w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie są niewątpliwie okazją do zapoznania się z ciekawą tematyką z obszaru sztuki filmowej i kunsztu dziennikarskiego, z wykorzystaniem mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnych. Lekcje te okazują się cennym źródłem wiedzy i zaprezentowania nowych umiejętności z zakresu tworzenia filmu czy gazetek szkolnych. Jest to także okazja do wymiany własnych doświadczeń.

Pracownicy Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie planują działania, które w kolejnych latach przyniosą nowe wyzwania i integrację działań oraz wymianę doświadczeń różnych środowisk zaangażowanych w edukację filmową i dziennikarską.

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
fax 22 345 37 70

www.ore.edu.pl